

TUDOR MUȘĂTESCU

PERSONAJE

Titanic vals

Ediția I

Ediția
TANA

CUPRINS

Actul I	5
Actul II	49
Actul III	85

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MUȘATESCU, TUDOR

Titanic vals / Tudor Mușatescu. - Mușătești : Tana, 2007
ISBN 978-973-88323-0-5

821.135.1-2

© 2007 Editura Tana pentru prezenta ediție.
Această ediție a fost tipărită într-un tiraj de 2.000 exemplare.

Pentru comenzi și informații, ne puteți contacta la:

S.C. CLARUX DISTRIBUTION SRL

- O.P.-1, C.P.-0514, Curtea de Argeș, jud. Argeș
- tel/fax: 021-323.94.93
- mobil: 0726-71.01.41, 0743-146.673,
- e-mail: crx@b.astral.ro
- web: www.librariileonline.ro

Tipar: ARTPRINT
Email: office@artprint.ro

PERSONAJE

SPIRACHE, funcționar la prefectură. E un personaj compus din: familie, slujbă și cumsecădenie. Are patruzeci de ani și mai bine.

DACIA, soția lui. Cam de aceeași vârstă. Conservată bine. Foarte voluntară, foarte activă, foarte nemulțumită și foarte supusă mamei sale.

CHIRIACHITĂ, soacra lui Spirache.

SARMISEGETUZA, fiica lui Spirache, supranumită și „prințesa familiei“, douăzeci și doi de ani.

GENA, fiica lui Spirache din prima căsătorie. Șchioapă și talentată la pictură.

TRAIAN, băiatul cel mare al lui Spirache. A ajuns să strângă până la douăzeci de ani trei clase de liceu.

DECEBAL, băiatul cel mic al lui Spirache. Doisprezece ani.

PETRE DINU, funcționar la poșta locală. Prepară dreptul în particular. Are douăzeci și patru de ani.

STAMATESCU, căpitan de cavalerie.

RĂDULESCU NERCEA, licențiat în drept, fost magistrat, avocat. Președintele organizației județene a partidului național-social.

PROCOPIU, avocat, coleg de școală cu Spirache.

UN VECIN, ca toți vecinii.

DOICA, ca toate doicile.

O SERVITOARE, ca toate servitoarele.

UN FOTOGRAF, ca toți fotografi.

*Acțiunea se petrece în anul 1932,
în orice orăș unde există soacre, neveste și prefecturi.*

ACTUL I

Interior de funcționar de prefectură, cu leașă mică, copii mari și soacră prevăzută, de ea însăși, în actul dotal. E un fel de salon-sufragerie, cu mobilier amestecat și uzat. Un șevalet și un balansoar aduc o notă de atelier. Pe lângă masa de mâncare se mai găsește un bufet cu geamuri, o canapea cu scaune desperecheate, o măsuță etc. Direcțiunea de scenă va distribui mobilierul și îl va schimba după necesitate, păstrând nota de casă modestă, cu lucruri specifice interioarelor locuite de familii numeroase și reduse să trăiască din leașă. Tablouri:

Leda cu găscanul antic; Maria Stuart în închisoare, un Peisaj cu moară; câteva „naturi moarte“ și „flori“ pictate de Gena; Spirache în uniformă de sergent în rezervă, în compania din 1913 (după o fotografie mărită); bibelouri; un gramofon cu pâlnie verde; o mașină de cusut „Singer“; o scrumieră în formă de cizmă; un vas pirogravat; și altele după necesitate și în același gen. Intrările se vor fixa după indicațiile directorului de scenă.

Tablou familial, în amurg: Spirache, retras într-un colț, spre lumina ferestrei, citește ziarul, Dacia deapănă un scul de lână roz și Decebal „îl ține“; Chiriachița dă o pasență. În balansoar, Sarmisegetuza (pe scurt Miza) își lustruiește preocupată unghiile, cu „instrumentele“ în poală; Traian moțâie, cu o țigară lipită de buza inferioară,

într-un colț de masă; Gena, la bufet, cu spatele spre public, pregătește mașina de spirt și ceștile pentru cafea. Afară e încă soare și liniște dulce de după-amiază provincială.

SCENA 1

SPIRACHE, DACIA, CHIRIACHIȚA, GENA, TRAIAN și DECEBAL

(După ridicarea cortinei „familia” își continuă un timp – colectiv – ocupațiile individuale. Ziarul lui Spirache își întoarce pagina, mâna Daciei răsucește vertiginos bobinul sub ochii lui Decebal atenți să vadă „cât mai e depănat din scul”. Chiriachița înșiră ultimele cărți cu gesturi de preoteasă antică. Traian schițează vag colaci de fum, ceștile de cafea zornăie pe bufet, pila de unghii râcăie cu zgomotul ei specific... Câteva clipe pauză...)

CHIRIACHIȚA (*îi cade o carte pe jos*): Sarmisegetuza... Ia apleacă-te, maică, și dă-mi valetele de jos.

MIZA: Mamă-mare, te-am rugat de o sută de mii de ori până acum să nu-mi mai zici Sarmisegetuza... Zi-mi Miza, cum îmi zice toată lumea. (*Se apleacă în silă, Gena îi ia înaintea și ridică cartea.*)

GENA: Poftim... (*Îi dă cartea.*)

TRAIAN (*care n-o prea „înghite” pe soră-sa*): Puteai să te deranjezi mai repede, prințeso, că nu ți se deteriora silueta...

CHIRIACHIȚA: Eu știu că Sarmisegetuza te cheamă... Miza nu e nume de om... Miza, Liza, astea

sunt nume de iepe, nu de fete de oameni cumsecade...

TRAIAN: Sigur... și unde pui că numele ei vine de la cea mai mare cetate din istoria românilor... (*Declamând, ironic:*) „La Sarmisegetuza stă mândrul Decebal, ce-a-nfrânt popoare multe de jos și de pe cal.”

CHIRIACHIȚA: Ba să mă ierți, dumneata. Numele ei vine de la răposatul ta'to-mare, că el v-a botezat pe toți.

TRAIAN: Da' știu că și-a bătut joc de noi! (*Arată pe fiecare din cei pe care îi numește.*) Sarmisegetuza... Decebal... Traian... Pe mama... Dacia... Dacă mai aveam încă un frate... I-ar fi botezat Turnu Roșu... că alt nume propriu nu mai există din timpul luptelor cu dacii... (*Un timp.*) Parcă am fi familie de împărat roman, nu de funcționar la prefectură.

(Spirache ridică ochii de sub ochelari, ascultă o clipă despre ce este vorba, apoi reia lectura.)

CHIRIACHIȚA: Eh! Ta'to-mare a fost institutor, băie-te, nu terche-berchea ca voi... de vă botezați copiii Neacșu, Niță, Costache și ecțetera, nume d-astea oareșicare... (*Tăcere un timp. Apoi, ca pentru ea:*) Hm!... Auzi colo?!... Miza!... (*Alt timp.*) Miza se pune la cărți...

TRAIAN: Adică, nu se pune, cum ai dumneata obiceiul...

DACIA (*aspru*): Traiane!...

TRAIAN: Mai ai mult de depănat, mamă, că vreau să-l trimit pe puștiul să-mi ia nește țigări...

DECEBAL (*prost crescut*): Dar ce, sunt sluga ta? Du-te și singur.

(*Spirache se supără că nu poate citi în liniște și treptat, numai pentru el, începe să zică: Ț-ț-ț...*)

TRAIAN: Mă!... Acu te fac de urla până deseară... (*Îi arată palma.*)

DECEBAL: Uita, mamă, Traian iară vrea să mă bată.

SPIRACHE (*cu blândețe*): Lasă-l în pace, Traiane. Tu ești mai mare...

TRAIAN: Nu vezi ce obraznic e?

GENA: Ei și? Spune-i tatii... Tu n-ai dreptul să-l bați.

TRAIAN: Te rog să nu te-amesteci în istorie. Când Traian îl bătea pe Decebal... nu îndrăznea să se amestece în ciorbă nici un popor de primprejur.

DECEBAL (*oftează*): Ah! Doamne! De ce nu m-a botezat tata-mare pe mine Atila, să-i arăt eu lui... (*Strânge pumnii.*)

GENA: (*deschizând cutia de tablă fost Suhaed-Cacao în care ține cafeaua*): Mamă, nu mai e cafea decât pentru două cești...

DACIA: Spirache, tu bei cafea? (*Fără să aștepte răspunsul.*) Să nu-ți faci rău la inimă...

SPIRACHE (*în jurnal*): Dacă faceți, beau.

MIZA: Beau și eu una, mamă! Nu știu de unde îmi vine un miros de ceapă. (*Se strâmbă afectată a greață.*)

TRAIAN: Cafeaua ei o beau eu, fiindcă „Mandea“ a mâncat ceapa de unde îi vine mirosul prințesei...

DACIA (*Chiriachiței*): Mamă, mai bei și dumneata una? Ai băut cinci azi!...

CHIRIACHIȚA: Cum să nu beau? Mai e vorbă? Beau și cinsprezece, că sunt supărată.

DACIA: Geno, fă atunci una pentru mama și cealaltă pentru ei. (*Arată pe Miza și Traian.*)

GENA: A zis tata că vrea să bea și dumnealui.

CHIRIACHIȚA: Dumnealui să rabde... Cine vrea să bea cafea să cumpere. Asta e din litra cumpărată alaltăieri, din pensia mea.

SPIRACHE (*Strâns în el și în jurnal*): Nu e nimic, mamă-soacră, eu nu țin să beau cafea... Bea-o dumneata pe toată...

CHIRIACHIȚA (*care nu așteaptă decât momentul să se certe cu general*): Da' ce, sunt spartă, să beau o găleată de cafea? Te rog, să nu mă iei pe mine peste picior, că pe urmă știi... (*Privindu-l să-l despice*) sunt cam nărăvașă...

DECEBAL (*fără să-și dea seama*): Dă cu stângul dindărăt! (*Dacia imediat îi lipește o palmă. Decebal rămâne o clipă uimit, cu mâinile înțepenite pe firele de lână, apoi începe să plângă.*) Ce dai în mine degeaba? (*Plânge crescendo.*)

SPIRACHE (*lasă jurnalul, cu milă*): De ce dai, dragă, în el?

DACIA (*tranșant și apăsător*): Fiindcă e obraznic cu mama, și te rog să nu te amesteci în educația copiilor... Vezi-ți de politica ta, acolo!

CHIRIACHIȚA: Foarte bine i-a făcut că l-a plesnit. Să nu mai fie obraznic cu persoanele în vârstă.

DECEBAL: Dumneata ce te amesteci contra mea? Ce, ești mama mea? (*Imediat Miza îi dă o palmă. El urlă mai tare.*)

SPIRACHE: Țț! Acu tu ce mai dai în el? Țț! Țț! Țț!...

MIZA: Nu vezi cum vorbește cu mama-mare?

CHIRIACHIȚA: Așa-i trebuie...

DECEBAL (*Mizei*): Ce dai în mine, fă, Sarmisăgetato?

TRAIAN (*îi dă o palmă „din vânt“*): Făxima!

(*Decebal urlă mai tare.*)

SPIRACHE (*nițel enervat și cu un ton care nu e al lui*):

Lăsați-l în pace, Traiane, pentru Dumnezeu! N-a făcut copilul nimic...

CHIRIACHIȚA: Copilul obraznic trebuie plesnit peste gură de-o sută de ori pe zi.

DECEBAL (*plângând*): Bine zice tata că ești pupăză bătrână, fiindcă ești mai cu moț ca toți. (*Indignat, însuși Spirache se ridică și-i dă o palmă la spate. Decebal începe să urle ca din gură de șarpe*)

CHIRIACHIȚA (*se ridică*): Ce dai, domnule, în copil? (*Îl sfârși cu ochii.*) Ce, crezi că dacă l-ai făcut odată, acu, ai dreptul să-l omori? (*Ia de mână pe Decebal, care, văzându-se protejat, încetează să urle, mulțumindu-se numai să suspine.*) Vin la maica-mare, puiul mami... (*Îl mângâie.*) Taci cu maica-mare... Te-a lovit rău?...

DECEBAL (*minte*): Da...

CHIRIACHIȚA: Unde, puiul mării?

DECEBAL: Colea. (*Arată popoul.*)

CHIRIACHIȚA: Tot în cap îi dai! O să-l zăpăcești în bătaie... (*Gena vine de la bufet cu cafelele pe tăviță, vrea să lase una în dreptul lui Traian.*) Dă-le încoace pe amândouă, că sunt enervată... (*I le servește.*) Mai bine i-ai cumpăra o bicicletă, că i-ai făgăduit că-i iei, dacă trece clasa...

SPIRACHE: Întâi c-a rămas repetent... și-al doilea, cu ce să-i iau? Leafa de-abia ne-ajunge să ne ținem zilele...

CHIRIACHIȚA: Dacă știai că n-ai cu ce să-ți ții casa, nu trebuia să te-nșori a doua oară... și să faci nouă copii afară de dumneaei (*arată pe Gena*) pe care în căsătoria dintâi ai nimerit s-o faci... (*un timp, statistic:*) Zece copii! Ca iepuroaiecele... Mai mare rușinea, zău...

SPIRACHE: Dacă așa a vrut Dumnezeu?!...

CHIRIACHIȚA: Ei, ași! A vrut Dumnezeu?! Dumnezeu zice să faci copii, dar nu spune câți. Asta rămâne la filotimia omului... Noroc, Doamne iartă-mă, că din zece nu-ți mai trăiesc decâtăștia patru... Altminteri, nu știi ce te făceai...

TRAIAN: Deschideam pension particular...

SPIRACHE: Face omul ce poate, după împrejurări. De dimineață până seara, nu muncesc decât pentru ei.

CHIRIACHIȚA: Muncești, dar muncești încet. De-aia ai rămas la coadă.

SPIRACHE: Pe ceilalți îi avansează prefectul... Eu avansez singur.

CHIRIACHIȚA: Fă și tu politică! Nu sta ca proasta în oștire. Văz că jurnalele le tocești de nu mai poate omul să facă nimic cu ele.

SPIRACHE (*sincer*): N-am încredere în nici un partid.

CHIRIACHIȚA: Dar în cine ai încredere?

SPIRACHE: În Dumnezeu...

CHIRIACHIȚA: În nădejdea lui Dumnezeu, băiete, poți s-aștepți tu mult și bine. Mai bine înscrie-te la averescani.

SPIRACHE: Nu e firea mea să fac politică... Prea aș face dreptate multă dac-aș avea putere... și-aș muri asasinat. Așa că n-am nici o nădejde de la nimeni.

CHIRIACHITA: Ti-am mai spus eu... Singura nădejde e tot frate-tău, Tache... dacă nu cumva o avea și ăla de gând să trăiască o sută de ani.

(La auzul numelui lui Tache, toată familia devine atentă.)

MIZA: Pe cum a pornit-o, cred că trece suta...

DACIA: Acum câți are exact, Spirache?

SPIRACHE: Păi dacă eu am patruzeci și ceva, și el e mai mare cu douăzeci și vreo câțiva decât mine, înseamnă că are exact șaptezeci și ceva de ani în cap... Cam p-aci...

CHIRIACHITA: Și milioane tot cam pe-atâtea... Se vede că de când era în fașă a strâns în fiecare an câte unul...

SPIRACHE *(modest)*: Atâtea n-are... Dar pe jumătate și poate și mai bine, ca să nu exagerez, o să ne rămâie...

DACIA: Ah! Când mă gândesc c-o să moștenim într-o zi atâta avere, îmi vine amețală.

CHIRIACHITA: De! numai să v-o lase vouă...

SPIRACHE: Păi n-are cui s-o lase... Singurul lui moștenitor eu sunt, ca frate al lui și de tată și de mamă.

DACIA: Numai să nu facă testament în favoarea altuia...

SPIRACHE: N-are cui să-i facă... Fiți liniștiți. Nouă o să ne rămâie. Vouă adică, că eu, ori cu bani, ori fără bani... tot gazeta aia o s-o citesc...

CHIRIACHITA: Te-ai interesat la tribunal dacă nu cumva...

SPIRACHE *(îi taie vorba)*: Nu... nu... nu... Până acum trei zile, când a plecat la Ierusalim... mi-a spus el, cu gura lui, că n-a făcut testament... *(Un timp)*.

Azi-noapte, trebuie să se fi îmbarcat la Constanța, pentru Constantinopole...

CHIRIACHITA: Dar ce gust fistichiu, să se ducă la Ierusalim!

SPIRACHE: Vrea să se facă hagi... era o veche dorință a lui...

CHIRIACHITA: Mai bine vă dădea vouă banii ăștia, pe care o să-i cheltuiască de pomană... *(Cu ochii în tavan.)* Eh! Da', poate, tot răul e spre bine!... O avea Dumnezeu milă și de voi și l-o lua vreun curent pe vapor. Marea, de, e umedă, că e de apă și trage din toate părțile, că e deschisă, vraște...

DACIA: Ți-ai găsit! Cumnatul Tache să răcească... Se păzește de răceală de e și enervant, parol...

MIZA: De ce cobești, mamă? Parcă numai de răceală e vorba? Pe vapor se pot întâmpla multe...

(Pe stradă începe să se audă o flașnetă care cântă Titanic vals. Treptat cântecul se aude mai distinct; toți ascultă și Traian începe să fredoneze.)

CHIRIACHITA: Ce cântec e ăsta, Traiane, că parcă-l știu și eu?

TRAIAN: *Titanic vals...* *(Cântă puțin cu vorbe.)* „Pe-o mare gentilă, pe-un blestemat ocean, se vede la o mișă un pachet titan *(bis)*... Căpitanu Robertu și cu matrozii sare...

DACIA: Ahă! Valsul ăsta e de pe vremea când s-a ciocnit „Titanicul“ cu ghețarii și s-a scufundat în ocean... *(Pe gânduri.)* Ăla zic și eu naufragiu!

MIZA: Splendidă catastrofă!

CHIRIACHITA: Ia deschide fereastra nițel, Traiane, să-l auzim mai bine... *(Traian deschide. Flașnetă tocmai trece prin dreptul casei. Melodia culminea-*

ză, apoi treptat se stinge. Toți urmăresc valsul până se pierde.) Ascultă, maică, pe Marea Neagră sunt ghețari?

GENA: De ce, mamă-mare?

CHIRIACHIȚA: Eh! Mă gândesc și eu, ca omul cu prevedere!...

TRAIAN: M-am uitat la toate barometrele din oraș... Și la ăl de la gimnaziu, și la ăl de la farmacie, și la ăl de la grădina publică...

DACIA: Ei?

TRAIAN: Toate arată furtună... Vânturi mari dinspre sud...

CHIRIACHIȚA: Crivățul! Țsta e ăl care bate totdeauna de la sud...

SPIRACHE (care, înfundat în jurnal, a ascultat totuși cu multă jenă conversația): Doamne ferește!... (Senchină.)

CHIRIACHIȚA: De timp frumos! (Face și ea o cruce și mai mare și mai cucernică.)

SPIRACHE (se ridică, își împătorește jurnalul și vrea să-și ia din cuierul în formă de coarne de bou ardelenesc pălăria. E o pălărie deteriorată de intemperii, cu panglica roasă, cu borurile pleoștite)

DACIA: Unde te duci?

SPIRACHE: Mă duc puțin până la prefectură... Am uitat să încui ceva în birou.

DACIA (către familie): Minte! Se duce să citească jurnalul în grădina publică... Ce, nu știu eu?

CHIRIACHIȚA (Măsurându-l, în timp ce el își pune pălăria): Cum dracu îți mai vine să umbli cu pleșca aia în cap?

DACIA: De trei luni de zile îi spun să-și ia o pălărie nouă... și nu vrea. Cap gros.

TRAIAN: E bună pentru iarnă, tată... s-o dai la-mblănit.

MIZA: Zău, tată, ai putea să-ți iei o pălărie ca lumea... Gândește-te la noi! Suntem fete mari! Ce zice lumea când te vede cu treanța aia în cap?...

SPIRACHE: O pălărie nouă costă dou-trei sute de lei...

CHIRIACHIȚA (care aprinde o țigară): Lasă-te de tutun și fă economie...

SPIRACHE: Văd că vă e rușine cu mine... o să umbliu cu capul gol... Tot e cald afară...

CHIRIACHIȚA: Ai și mutră să faci pe englezul...

GENA (lângă el): Dă-mi să ți-o scutur puțin, tată...

SPIRACHE (cu o privire plină de iubire pentru ea): Lasă, tată, că nu m-alege nimeni... La revedere... (Iese)

SCENA 2

Aceiași, fără SPIRACHE

DACIA (strângând ultimul căpețel de lână pe bobin): Așaa! Bine c-a plecat, că ne ținea de vorbă pe toți și mie îmi crapă inima de treabă. Vreau să-ncep jerseyul ăsta.

TRAIAN: Fă-l mai larg, ca să-l poată purta amândouă...

MIZA: Mama mi l-a promis mie... Ce te-amesteci tu?

TRAIAN: Ție ți-a mai făcut unul luna trecută. Acu, e rândul Genei...

GENA: Mie nu-mi trebuie, că eu nu ies în oraș, și dacă mi-o trebui îl iau pe-al ei cel vechi.